

PROSTŘEDÍ A JEHO VLIV NA ROZVOJ DÍTĚTE

Zora Syslová, Lucie Grůzová

10. PROSTŘEDÍ A JEHO VLIV NA ROZVOJ DÍTĚTE

Historie:

J. Á. Komenský *Velká didaktika* (1657)

= návrhy na vytváření optimálního vzdělávacího prostředí (škola, třída)

- příjemné, světlé, čisté, ozdobené (obrazy, mapy...)

ROZDĚLENÍ EDUKAČNÍHO PROSTŘEDÍ (PRŮCHA 2002)

INTERAKCE S PROSTŘEDÍM

Dítě interaguje s prostředím na čtyřech úrovních:

1. úzké osobní kontakty, které souvisí zejména s rodinou. Podněty v tomto prostředí mívají největší intenzitu a délku trvání,
2. vztahy se spolužáky, učiteli ... Patří sem i mateřská škola jako celek a zpravidla představuje první sociální kontakty mimo rodinu.
3. kontakty v místě bydliště, města a okolí. Zahrnuje přírodu, kulturu a sociální vazby všeho druhu v tomto prostoru.
4. širší okruh prostředí, který přesahuje rámec předcházejícího prostoru. Je představován společenskými vlivy a podmínkami, které se odrážejí v životě jedince a spolupůsobí při formování jeho osobnosti,

DRUHY PROSTŘEDÍ

- TYPICKÉ SUBJEKTY

- Rodinné
- Školní
- Skupinové
- Mediální
- Profesní
- Zdravotnické
- Sportovní
- Intimní

KVALITA PROSTŘEDÍ

- kulturou školy;
- mezilidskými vztahy;
- organizačním modelem školy;
- kvalitou managementu a sboru;
- materiálním prostředím školy.

Světlík, 2006

PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ V RVP PV

1. Věcné podmínky
2. Životospráva
3. Psychosociální podmínky
4. Organizace
5. Řízení mateřské školy
6. Personální a pedagogické zajištění
7. Spoluúčast rodičů
8. Děti s SVP
9. Děti nadané
10. Děti dvouleté

VĚCNÉ PODMÍNKY

ŽIVOTOSPRÁVA

PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

SPOLUÚČÁST RODIČŮ

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SVP

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

KOMPETENCE A PODMÍNKY

Některé kompetence nelze
naplnit, pokud k tomu
nevytvoříme vhodné podmínky!

PSYCHOSOCIÁLNÍ KLIMA

- Pocity dětí, učitelů...

= nelze popsat na základě pozorování, ale na základě výpovědí

= speciální dotazníky

SOUTĚŽIVOST x SOUDRŽNOST

„Klima třídy, které učitel navodí, může mít zásadní vliv na motivaci žáků a jejich postoj k učení. Proto jsou učitelovy dovednosti uplatňované při vytváření kladného klimatu třídy velmi důležité.“

Kyriacou, 1996, s. 79

LITERATURA:

- ČÁP, J. *Psychologie výchovy a vyučování*. Praha : Univerzita Karlova, 1997. ISBN 80-7066-534-3
- ČÁP, J., MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*. Praha : Portál, 2001. ISBN 80-7178-463-X
- GARDOŠOVÁ, J., DUJKOVÁ, L. a kol. *Vzdělávací program Začít spolu*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-815-5
- HAVLÍNOVÁ, M. a kol. *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole*. Praha : Portál, 2008.
- JEŘÁBKOVÁ, B., *Mateřská škola jako životní prostor*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1993, ISBN 80-210-0830-X
- LACINOVÁ, I., HAVLOVÁ, J., ŠPRACHTOVÁ, L., ŠROMOTOVÁ, M. *Co dělají mateřské školy v Norsku pro zdravý vývoj dětí*. Kroměříž : Spirála, 1999. ISBN 80-901873-3-1
- ŠTĚPÁNKOVÁ, L. Podmínky jako základ rozvoje kompetencí u dětí. In SYSLOVÁ, Z. (ed) *Školní vzdělávací programy a evaluace v mateřské škole. 1. aktualizace [CD ROM]*. Praha : Verlag Dashöfer, 2007. ISSN 1802-4130
- PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-631-4
- Rámcový program pro předškolní vzdělávání*. Věstník MŠMT, sešit 2, Ročník LXI, únor 2005.

